

MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR

R O M Â N I A · 410464 ORADEA · B-dul Dacia nr.1-3
Tel.: 0040/0259 - 412725, 412724; Fax: 0040/0259-479918
e-mail: contact@mtariicrisurilor.ro, web site: www.mtariicrisurilor.ro
Cont bancar: RO42TREZ0765010XXX000210, TREZORERIA ORADEA

Nr. _____

Comunicat de presă
referitor la situația rezervației naturale Pârâul Pețea

1. Pârâul Pețea este un ecosistem unic, declarat prin legislația europeană și națională ca sit de importanță comunitară (SCI=Site of Community Importance), care adăpostește trei specii unice în lume (melcul *Melanopsis*, roșioara lui Racoviță și forma locală de nufăr termal, care este și simbol al regiunii), precum și 17 specii de animale ocrotite de importanță comunitară și națională. Detalii despre situl Natura 2000 ROSCI0098 Lacul Pețea se pot consulta pe pagina de web: <http://natura2000.eea.europa.eu/natura2000/SDF.aspx?site=ROSCI0098>

2. Muzeul Țării Crișurilor (MTC), în calitate de custode al sitului de importanță comunitară ROSCI0098 Lacul Pețea, are, conform Convenției de custodie nr. 0192 din 15.07.2010, încheiate cu Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC), atribuții legate strict de monitorizarea habitatului și a speciilor de plante și animale din rezervație.

3. Funcționarea și supraviețuirea ecosistemului termal din rezervație depind de apa geotermală, care alimentează atât lacul, prin izvoare naturale, cât și stațiunile Băile 1 Mai, Băile Felix și unele zone de agrement și încălzirea unor cartiere din Oradea, prin foraje de exploatare. De modul în care este gestionată exploatarea apelor geotermale depind existența lacului cu nuferi (Ochiul Mare), care este considerat un indicator al exploatării zăcământului de apă termală, dar și a stațiunilor: în cazul în care apa termală se extrage cu un debit mai mare decât debitul de refacere naturală, toate izvoarele termale naturale din zonă seacă. Pe baza studiilor efectuate de specialiști hidrogeologi asupra funcționării sistemului hidrogeotermal Oradea-Felix-1 Mai încă din anii 70-80, ce au furnizat singurele date de referință valabile și în prezent, s-au stabilit debitele maxime de extracție: în total 300 l/s pe zăcământ, din care 210 l/s pentru cele două stațiuni și 90 l/s pentru Oradea. Depășirea acestor limite duce la secarea izvoarelor geotermale sublacustre, fapt constatat înainte de 1989 cu ocazia unor accidente survenite la erupția unor sonde de apă termală și în caz de exploatare excesivă (1983, când lacul a și înghețat). Atunci, după ce debitele de exploatare au fost reduse, izvoarele termale și-au reluat activitatea și lacul și-a revenit la normal. Oscilațiile ample ale nivelului apei din lacul termal constatate după 2011 infirmă ipoteza obturării totale a izvorului prin colmatare, iar în lipsa accesului la datele de extracție a apei termale și de presiune a zăcământului nu se poate contura o imagine exactă a acestuia. Abia în septembrie 2014, la insistențele MMSC pentru restricționarea exploatării, Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM) a demarat un studiu hidrogeologic pentru actualizarea datelor legate de volumul resurselor de ape geotermale exploatabile în zona Oradea-Felix-1 Mai și pentru propunerea unui program de exploatare optimizat atât pentru nevoile economice, cât și pentru conservarea habitatului termal. ANRM s-a angajat că va comunica primele rezultate ale acestui studiu în primăvara lui 2015, iar rezultatele finale în septembrie 2016. În cadrul acestui studiu, chiar fără a avea o convenție de parteneriat, MTC și-a manifestat disponibilitatea de a contribui cu baza sa de date, pe care a pus-o la dispoziție din septembrie 2014 specialiștilor hidrogeologi (persoană de contact stabilită, Dr. Iancu Orășanu). MTC nu a fost anunțat de activitățile din teren ale ANRM în cadrul acestui studiu și nu a fost solicitat să participe, iar la cele două conferințe de presă ale ANRM nu i s-a permis accesul.

4. Începând cu încetarea debitului izvorului termal care alimentează Ochiul Mare din rezervație (7 dec. 2011), dar și referitor la următoarele oscilații și scăderi alarmante ale nivelului apei, MTC a sesizat aceste incidente de nenumărate ori autorităților locale (APM, GNM, ANRM-CIT Bihor, Prefectură) și centrale (Academia Română, MMSC, ANRM), conform obligațiilor sale din Convenția de custodie. Deoarece MTC nu are atribuții în gestionarea zăcămintelor hidrogeologice și în avizarea și controlul exploatării acestora (conform Legii minelor nr. 85/2003, aceste atribuții revin ANRM), am susținut mereu, în informările noastre, că exploatarea apei termale se face mult peste puterea de refacere naturală a zăcămintului și că unica soluție viabilă și acceptabilă de refacere pe termen lung a habitatului este readucerea exploatării apei termale în limitele stabilite (300 l/s). Pentru a se evita înghețarea lacului, MTC l-a alimentat permanent din dec. 2011 cu apă termală dintr-un foraj al SC Turism Felix, cu sprijinul acesteia și al ISU Bihor. MTC a organizat o consfătuire cu specialiști hidrogeologi care au studiat zăcămintul hidrogeotermal Oradea-Felix-1 Mai, propunând un set de măsuri pentru remedierea acestei catastrofe ecologice. Conform Notei întâlnirii organizate la MMSC în 13. 08.2014, reiese că numai la opt foraje din perimetrul Băile 1 Mai-Felix s-a atins limita de extracție admisă, de 300 l/s. În cadrul ședinței organizate de MMSC în 23.10.2014 la Prefectura Bihor, s-a decis în primul rând reverificarea până în 30 nov. 2014 a tuturor forajelor din zonă. Conform obiectivului care i s-a trasat în aceeași ședință, MTC a obținut în termenul stabilit avizul Academiei Române pentru viitoare lucrări de reabilitare a habitatului termal. Pentru salvarea celor două specii unice în lume, MTC a inițiat și derulat (iun. 2013 – dec. 2014) un proiect în colaborare cu Universitatea din Gödöllő și cu Acvariul din Galați, prin care s-a reușit reproducerea și menținerea lor în captivitate. În prezent, un stoc de indivizi din aceste specii sunt pregătiți pentru repopulare și așteaptă refacerea habitatului termal, iar o parte dintre puii de roșioară termală obținuți au fost preluați și de Grădina zoologică Schönbrunn din Viena, care s-a implicat astfel în eforturile de salvare a acestor specii. Nufărul termal a fost și el reprodus în condiții de laborator prin eforturile dr. Cristian Blidar de la Universitatea din Oradea, pe baza unui parteneriat cu MTC.

5. În cei trei ani de la declanșarea catastrofei, situația nu s-a remediat, ci au apărut noi exploatări de apă termală pentru agrement și s-au extins cele deja existente, ca urmare habitatul din Ochiul Mare este în prezent distrus. MTC a inițiat în aug. 2014 procedura de reziliere a Convenției de custodie cu MMSC prin acordul părților, argumentând printre altele că, este necesară o colaborare cu toate instituțiile abilitate în gestionarea și controlul exploatării resursei de apă geotermală ce alimentează rezervația, altfel nu își mai poate asuma obligațiile de gestionare științifică a habitatului. Referitor la unele afirmații neadevărate și calomnioase transmise recent prin presă referitor la activitatea MTC în calitate de custode al sitului, acesta își rezervă dreptul de a-și apăra imaginea chiar și în justiție.

Conducerea MTC

Oradea, 4 dec. 2014